

Pedagogastudeanttaid prinsihppaprográmma

2021–2024

Oahppolihtu Pedagogastudeanttat lea profešuvdnaorganisašuvdna studeanttaid várás geat váldet oahpuid mat kvalifiserejit bargat pedagogalaš bargin norgga oahpahusvuogádagas.

Oahppolihtu Pedagogastudeanttat leat sierra organisašuvdna Oahpahusdirektoráhta studeantamiellahtuide ja hábmejit iežaset politihka Oahppolihtu vuodđoárvvuid vuodul.

Pedagogastudeanttat leat bellodatpolitihkalaš sorjjasmeahtton organisašuvdna ja ovddida miellahtuid profešuvdnafágalaš beroštumiid ja studeantavuoigatvuodaid. Organisašuvdna bargá kvalitehta ovdii oahpaheaddji- ja pedagogaoahpuin, vai studeanttat ráhkkanahattojit bargat ja ovdánit oahpaheaddjiprofešuvnnas.

Prinsihppaprográmma lea organisašuvnna alimus stivrejeaddji politihkalaš dokumeanta.

Prinsihppaprográmma 2021–2024

Sisdoallu

Vårt verdigrunnlag	4
Felleskap, trygghet og demokrati	4
En felles profesjon	4
Mangfold og inkludering	5
Våre prinsipper	5
Med ansvar for barn og elever	5
Profesjonsnære utdanninger	5
Utdanning for alle	5
Gode rammevilkår og studentmedvirkning	6
Et blick for framtida	6
Vår politikk	7
1. Rammer for våre utdanninger	7
1.1 Lærerutdanninger på masternivå	7
1.2 Kvalitet og finansiering	8
1.3 Skikkethet	8
1.4 Internasjonalisering og studentmobilitet	9
1.5 Vurderingsformer	9
2. Våre utdanninger	9
2.1. Barnehagelærerutdanningen	9
2.2. Grunnskolelærerutdanningen 1.-7. trinn	10
2.3. Grunnskolelærerutdanningen 5.-10. trinn	11
2.4 Lærerutdanning i praktiske og estetiske fag for trinn 1 - 13	12
2.5 Lektorutdanning 8.-13. trinn	12
2.6. Yrkesfaglærerutdanning	13
2.7. Praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfag (PPU-A)	13
2.8 Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag (PPU-Y)	14
2.9 Pedagogikk	14
2.10 Spesialpedagogikk	14
3. Innhold i våre utdanninger	15
3.1. Mangfold og inkludering	15
3.2. Bærekraft	16
3.3 Profesjonsfaglig digital kompetanse	16
4. Praksis	16
4.1. Rettigheter i praksis	17
4.2. Omfang av praksis	18

Prinsihppaprográmma 2021–2024

5. Opptak og rekruttering	18
6. Våre utdannere.....	19
7. Våre rettigheter som studenter.....	19
8. Profesjonsutvikling og overgang fra utdanning til profesjon	20
8.1. Veiledning for nyutdannede lærere	20

Min árvovuodđu

Searvevuolta, oadjebasvuolta ja demokratiija

Oahpaheaddjioahpuid vuodđu galgá leat demokratiija searvevuolta buoremussii. Min oahput galget ovdánahttojuvvot boahtteáiggi mánáid ja ohppiid buoremussii. Dát ovdáneapmi ferte dáhpáhuvvat demokrátalaš proseassaid bokte servodagas, ja profešuvdnasearvevuolta ja studeanttat ieža galget leat dehálaš jienat.

Mii leat oahpaheddjiid ja pedagogaid boahtteáiggi profešuvdna, muhto leat maddái dánáigge studeanttat. Min mielstudeanttat leat min boahttevaš mielbargit. Mis lea oktasaš ovddasvástáduš profešunealla ja fágalaš ovdáneapmái.

Mii galgat veahkehit min miellahtuid gieđahallat daid hástalusaid mat leat oahpuid áigge ja suodjalit ja viidáseappot ovdánahttit organisašuvdnarievtti. Mii áigut bargat dan ovdii ahte buot min miellahtuin galget leat buorit oahppoeavttut ja oadjebas oahppodilli.

Boahtteáiggi oahpaheaddjiprofešuvdna lea nannosat ovttas, ja dát nanusvuolta vuolgá go olmmoš lea organiserejuvvon. Globála fágalihkadus nannejuvvo maddái searvevuolta ja min solidaritehta bokte eará organisašuvnnaiguin.

Oktasaš profešuvdna

Buohkat geat lohket oahpaheaddjin ja pedagogan mánáidgárrdis, skuvllas dahje doarjjavuogádagas, šaddet oassin oktasaš profešuvnna. Leat oassin profešuvdnasearvevuolta mearkkaša oktasaš ovddasvástáduš boahtteáigái.

Lea mávssolaš go sáhtta lohkat profešuvdnan mángga láhkai, danne go hábme oktasaš profešuvnna mas leat girjás perspektiivvat. Oahput galget kvalifiseret bargat iešguđet ahkejoavkkuiguin, cehkiiguin ja fágaiguin ja fágasurggiiguin. Min oktasaš profešuvnna galgá leat iešguđetlágan gealbu mii lea viiddis ja čienjal.

Buot profešuvdnaolbmui galgá leat gealbu gaskavuolta birra gaskal olbmuid, fuolahusa ja čuvgehusa, ja dáidu ovddidit sihke stoahkama, oahppama ja ovdáneami. Pedagogihkka lea čoavddus olahit dán, ja dat galgá danne leat guovddášáši min oahpuin.

Prinsihppaprográmma 2021–2024

Leat oassin profešuvnnas eaktuda ahte oahpaheaddjit ja pedagogat láhttejit ehtalaččat dohkálaččat ja váldet ovddasvástádusa ovdáneamis oahpaheaddjiprofešuvnna ehtalaš vuoddu vuoddu.

Girjáivuohta ja fáttmasteapmi

Olmmošárvu lea loavkitmeahtun, ja olmmošvuoigatvuoddat leat min profešuvdnadoaimma vuoddu. Mii háliidat servodaga mas lea rabasvuohta, luohttámuš ja girjáivuođa árvvusatnin. Profešuvdnaetihkka galgá leat min oahpuid vuoddu. Min oahput galget ráhkkanahttit min máhttit ovddidit fáttmasteami ja vuostálastit buotlágan vealaheami iežamet profešuvdnabarggu bokte. Dán lassin galget oahput oahpahit studeanttaid reflekteeret kritihkalaččat ja dahkat välljejumiid mat leat mánáide ja ohppiide buoremussan.

Min prinsihpat

Ovddasvástádus mánáide ja ohppiide

Prinsihppa mánái ja oahppái buoremussii birra galgá leat min oahpuid vuoddu, ja dát lea mearrideaddji go mii defineret oahpu kvalitehta. Oahput galget ovdánahttit ja hástalit min, vai mis bissu alla fágalaš dássi mii dahká midjiide vejolažžan deavdit servodatmandáhta. Danne rekruteren min oahpuide ja iešalddis oahpaheaddjifidnui lea erenoamáš dehálaš. Lea mánáide ja ohppiide buoremussan go sii ožžot gelbbolaš ja árrjalaš oahpaheddjiid ja pedagogaid.

Profešuvdnalagaš oahput

Min oahput galget leat profešuvdnalagaš. Dat mearkkaša ahte praksis, pedagogihkka ja fágadidaktihkka galget leat mielde hábmemin oktavuoda gaskal teorii ja praksis.

Eaktu profešuvdnalagaš oahpuide lea ahte min logaldalliin lea čanastat oahpaheaddjiprofešuvdnii. Min oahput galget leat dutkanvuđogat, ja studeanttaide galgá addot gelbbolašvuohta bargat kritihkalaš, profešuvdnalagaš dutkan- ja ovdánahttinbarggu olles oahpu áigge.

Oahppu buohkaid várás

Buot gelbbolaš ohccin galget leat seamma vejolašvuoddat ohcat min oahpuide. Speadjalastin dihtii girjáivuođa mánáid ja ohppiid gaskkas, de ferte leat girjáivuohta oahpaheddjiid gaskkas ja rekruterejuvvot dan mielde.

Prinsihppaprográmma 2021–2024

Min oahput galget váikkuhit buori servodatovdáneapmái, ja einnostahtti nationála rámmat leat dehálaš fáktor sihkkarastit ovttáárvosaš oahppofálaldagaid. Alitoahppu galgá leat nuvtá.

Buorit rámmaeavttut ja studeantamielváikkuheapmi

Buorit rámmaeavttut ja studeantamielváikkuheapmi lea mearrideaddji min oahpuid kvalitehtii. Studeanttain galgá leat riekti váikkuhit iežaset ohppui, dan bokte ahte leat ovddastuvvon mearrideaddji stivrrain, ráðiin ja lávdegottiin. Oahppoásahusat galget láchit dili studeantapolitihkalaš ángiruššamii.

Lea searvevuoda ovddasvástáduš láchit dili studeantaid fysalaš ja psyhkalaš dearvašvuhtii, earret eará eaktodáhtolaš doaimmaid láchima bokte astoáiggis. Oktasaš čálgofálaldat ja ekonomalaš doarjjaortnegat leat dehálaččat hábmet einnostahtti ja oadjebas rámmaid studeanttaide.

Geahčastat boahteáigái

Mánáidgárdi ja skuvla lea mearrideaddji servodaga ovdáneamis, ja min oahput galget addit midjiide gelbbolašvuoda mii lea mielde dustemin servodaga hástalusaid dál ja boahteáiggis.

Boahteáiggi oahpaheaddjit ja pedagogat galget ráhkkanahhtit dustet boahteáiggi girjás, globaliserejuvvon ja digitaliserejuvvon servodaga. Min ovdánahttin- ja nuppástuhttingealbu lea danne dehálaš. Boahteáiggi profešuvdnabargin mii fertet ráhkkanahhttot váikkuhit guoddevaš ovdáneami ohppui.

Min politihkka

1. Min oahpuid rámmat

- Oassin oktasaš profešuvnnas galget min oahpaheaddjioahpuid namat leat:
  - Oahpaheaddjioahppu mánáidgárdái.
  - Oahpaheaddjioahppu 1.–7. ceahkkái.
  - Oahpaheaddjioahppu 5.–10. ceahkkái.
  - Oahpaheaddjioahppu praktihkalaš ja estehtalaš fágain 5.–13. ceahkkái.
  - Oahpaheaddjioahppu 8.–13. ceahkkái.
  - Oahpaheaddjioahppu fidnofágaide.
  - Praktihkalaš pedagogalaš oahpaheaddjioahppu dábálašfágaide.
  - Praktihkalaš pedagogalaš oahpaheaddjioahppu fidnofágaide.
  - Sámi oahpaheaddjioahppu mánáidgárdái.
  - Sámi oahpaheaddjioahppu 1.–7. ceahkkái.
  - Sámi oahpaheaddjioahppu 5.–10. ceahkkái.
- Min oahpaheaddjioahpuid galget rámmafápmat stivret oktan nátionála njuolggadusaiguin mat čiekŋudit lánkaásahusa.
- Fágaid ja máhttosurggiid sisdoalu ii galgga nannejuvvot rámmafápmain.
- Stáhtalaš stivren ii galgga čuočcat ásašusa akademalaš friddjavuhtii ja ovddasvástádussii.
- Strukturievdadusat universitehta- ja allaskuvlasektoris eai galgga čuočcat oahppokvalitehtii, eai ge vejolašvuhtii váldit oahpaheaddjioahpu miehtá riikkas.
- Ovttaskas oahpaheaddjioahpuid rámmafápmat ja nátionála njuolggadusaid lánkaásahusat galget lánčit dili nátionála ja riikkaidgaskasaš mobilitehtii.
- Oahpu praksis, oahpahus, eksámen ja geatnegahtton oasis eai galgga čuočcat nubbi nubbái.
- Alitoahpu heiveheapmi ja organiseren galgá speadjalastit oahpaheddjiid rekruterema dárbbu iešguđet fágain ja fágasurggiin miehtá riikka.

1.1 Oahpaheaddjioahput masterdásis

- Oahpaheaddjioahput masterdásis galget addit studeanttaide profešuvdnalagaš dutkangelbbolašvuoda.
- Oahpaheaddjioahpuid bokte masterdásis studeanttat galget oažžut vejolašvuoda
  - suokkardit iežaset profešuvnna
  - čađahit masterprošeavttaid ovttaš praksissurggiin
  - leat mielde ovddideamen relevánta máhtto- ja profešuvdnaovdáneami mánáidgárddiin ja skuvllain

Prinsihppaprográmma 2021–2024

- Masterstudeanttat galget oažžut vejolašvuoda čatnat iežaset dutkanbirrasiidda.
- Oahpaheaddjioahput masterdásis galget addit vejolašvuoda čadahit praktihkalaš masterprošeavttaid.
- Masterbargu galgá leat unnimus 30 oahppočuoggá.
- Masterprográmma fágain ja fágasurggiin galgá leat stuorra variašuvdna.
- Masterprográmmat galget speadjalastit servodaga dárbbu ođđa máhttui.

1.2 Kvalitehta ja ruhtadeapmi

- Oahppoásahusat galget jotkkolaččat ovdánahttit oahpuid kvalitehtaovdáneami, mas studeantamielváikkuheapmi galgá sihkkarastot buot lađđasiin.
- Oahppoprográmma studeantalohku galgá álo leat dohkálaš, ii ge dat galgga čuohtat oahpu kvalitehtii.
- Min oahpuin galget leat mánggabealat oahpahanvuogit.
- Oahpaheaddjioahpuid kvalitehta gáibida ruhtadeami mii dahká vejolažžan atnit dárbbalaš reaidduid, govda fágafáldagaid, bagadallon geatnegahtton praksisa, profešuvdnalagašvuoda ja dutkan- ja ovdánahttinbarggu alla dásis.
- Buot oahpaheaddjioahput galget ruhtaduvvot gollokategoriija C dahje alit mielde, dahje vástideaddji jus dálá ruhtadanvuogádat rievdaduvvo.
- Alitoahpu ruhtadanortnet galgá nu olu go vejolaš leat vuodđoruhtaduvvon.
- Ruhtadanortnega vuodđu ii galgga leat eksámenčadaheapmi.

1.3 Heivvolašvuolta

- Buot min oahpaheaddjioahput galget doaimmahit vuđolaš ja čadamanni heivvolašvuodaárvoštallama studeanttain, masa oahpu buot bealálaččat galget searvat.
- Heivvolašvuolta galgá árvoštallojuvvot Alitoahpu heivvolašvuodaárvoštallama lánkaásahusa.
- Studeanttaide, oahpuid logaldalliide ja praksisoahpaheddjiide galgá sihkkarastit máhtu heivvolašvuodaárvoštallama birra olles oahppomannolaga áigge.
- Galgá guovdilastit studeanttaid mielváikkuheami ja gáibádusaid proseassas.
- Galgá leat vejolaš sáddet sisa eahpidandiedáhusaid anonymalaččat, nu guhká go heivvolašvuodavásttolaš diehtá gii dieđiheadji lea. Jus ášši manná lándegodái, de nohká dieđiheadji vejolašvuolta leat anonyma.
- Oahppoásahusat galget sihkkarastit dássedis ja beaktillis rutiinnaid jotkkolaš ja erenoamáš heivvolašvuodaárvoštallama studeanttain.
- Jotkkolaš heivvolašvuodaárvoštallamis galgá leat unnimus okta ovdánanságastallan juohke oahppojagis. Ságastallamis galgá leat fágaoahpaheadji gii dovdá studeantta bures, ja geas leat vásáhusat relevánta profešuvnnas.

Prinsihppaprográmma 2021–2024

- Ásahusaid golut erenoamáš heivvolašvuodaáššiide galget buhttejuvvot.
- Oahppoásahusaid doarjagat eai galgga leat oassin heivvolašvuoda árvvoštallamis.
- Diehtu váilevaš heivvolašvuoda birra galgá ásahus árvvoštallat ja meannudit árvvolaš vuogi mielde.
- Oahppoásahusat galget čuovvut seamma njuolggadusaid studeanttaid heivvolašvuodaárvvoštallamis.

1.4 Internašonaliseren ja mobilitehta

- Galgá láchčit dili riikkaidgaskasaš lonohallamii ja ovttasbargui.
- Oahppoásahusat galget láchčit dili studeantamobilitehtii nationála rámmaid siskkobealde.
- Galgá bargat nationála ja regionála ovttasbarggu ovdii, ja ovttasbarggu ovdii oahppoásahusain, mat sihkkarastet buriid sirdinvejolašvuodaide studeanttaide vai fágalaš viidodat fuolahuvvo.
- Galget gávdnot duohta lonohallanvejolašvuoda buot min oahppoásahusain.
- Min oahpaheaddjioahput galget addit vejolašvuoda oanehat lonohallamii mii bistá dušše vahku dahje mánggaid vahkuid ja mánggaid mánuid.
- Galget leat čielga rámmat dohkkehit lonohallama fágalaš ávkki, ja praksis galgá leat bagadallon ja árvvoštallon.

1.5 Árvvoštallanvuogit

- Buot árvvoštallamat studeanttain galget dáhpáhuvvá oahpu ásahuslaš ja nationála stivrendokumeanttaid vuodul.
- Buot árvvoštallamat galget leat vuoiggalaččat buot studeanttaide, beroškeahtá eará studeanttaid prestašuvnnain.
- Eksámen- ja árvvoštallanvuogit galget reflekteeret oahpu oahppanjovssusčilgehusaid, oahpu sisdoalu ja dat galget leat profešuvdnalagaš, mánggabealagat ja dutkanvuđogat.
- Eksámenis galgá geavahit sihke siskkáldas ja olgguldas sensora.
- Galgá leat nationála vuogádat eksámena olgguldas sensureremii.

2. Min oahput

2.1. Mánáidgárdeoahpaheaddjioahppu

- Mánáidgárdeoahpaheaddjioahpu sisaváldimii gáibiduvvojit 40 skuvlačuoggá.
  - Mánáidgárdeoahpaheaddjioahppui galgá leat vejolaš váldit sisa badjel 23-jahkásaš olbmuid geain lea reálgelbbolašvuolta main lea relevánta

Prinsihppaprográmma 2021–2024

fágareive, 40 skuvlačuoggá Jo2:s ja unnimus vihtta jagi relevánta vásáhus.

- Mánáidgárdeoahpaheaddjioahppu galgá kvalifiseret bargat mánáidgárddis.
- Mánáidgárdeoahpaheaddjioahppu galgá leat bachelordásis.
- Berre čađahuvvot álggahanprošeakta mánáidgárdeoahpaheaddjioahpus masterdásis mii áiggi mielde buhtte mánáidgárdeoahpaheaddjioahpu bachelordásis.
- Galgá leat govda masterfálaldat mánáidgárdeoahpaheaddjioahpus mii kvalifisere ja lea relevánta bargui mánáidgárdái.
- Lea ulbmil ahte eanet mánáidgárdeoahpaheaddjit váldet mastergráda, ja dat galgá leat gáibádus jođiheaddjái ja pedagogalaš jođiheaddjái.
- Mánáidgárdeoahpaheddjiide geain lea joatkkaoahppu dahje mastergelbbolašvuoda, galgá buhttet go leat eanet gelbbolašvuolta, nu mo skuvllas.
- Pedagogihkka galgá leat sierra fága ja oahppočuoggáannejuvvon, ja mánáidgárdepedagogalaš perspektiivvat fuolahit máhttosurggiid.
- Pedagogalaš jođiheapmi galgá deattuhuvvot miehtá oahpu.
- Dutkan- ja ovdánahttinbargu mánáidgárdeoahpaheaddjioahpus galgá leat nannejuvvon ovtta dain máhttosurggiide dahje čiekŋudeapmái, ja galgá leat čadnon praksissuorgái.

2.2. Vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahppu 1.–7. ceahkki

- Vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahppu 1–7 sisaváldimii gáibiduvvojit 40 skuvlačuoggá.
  - Vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahppui 1–7 galgá leat vejolaš váldit sisa badjel 23-jahkásaš olbmuid geain lea reálgelbbolašvuolta main lea relevánta fágareive, 40 skuvlačuoggá Jo2:s ja unnimus vihtta jagi relevánta vásáhus.
- Vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahppu 1–7 galgá kvalifiseret bargat vuodđoskuvllas 1. –7. ceahkkái. Dát guoská maddái rávesolbmuid oahpahussii vástideaddji dásis.
- Vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahppu 1–7 galgá leat integrerejuvvon master.
- Oahppu galgá deattuhit fágalaš viidodaga mii vástida unnimus njealji fágii, ja galgá leat vejolaš váldit oahppofáttáid main leat unnit go 30 oahppočuoggá dahje fágaidrasttildeaddji oahppofáttáid.
- Galgá leat vejolaš háhkat fágalaš čiekŋodaga go čiekŋuda unnimus ovtta dan njealji fágii.
- Álgooahpahusa ja heivejuvvon oahpahusa galgá deattuhit oahpu áigge.

Prinsihppaprográmma 2021–2024

- Oahppu galgá addit gelbbolašvuoda stoahkama birra, sihke dan iešárvvu birra ja stoahkan pedagogalaš reaidun. Pedagogalaš oahppofáttáin lea erenoamáš ovddasvástáduš.
- Oahppu galgá addit gelbbolašvuoda praktihkalaš ja estehtalaš oahppanproseassain. Dát galget fátmastuvvot didaktihkalaš perspektiivvain mat addojit oahpu áigge.
- Oahppu galgá lámčit dili fállat daid oahppofágaid maid studeanttat háliidit, sihke go lea sáhka masterfágain ja eará fágain. Dasa lassin galget oahppoásahusat viehka muddui bargat dan ovdii ahte fállat fágaid main lea stuorra gealbováilevašvuhta, vaikko ležžet ge unnán studeanttat geat háliidit váldit fága.

2.3. Vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahppu 5.–10. ceahkki

- Vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahpu 5–10 sisaváldimii gáibiduvvojit 40 skuvlačuoggá.
  - Vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahppui 5–10 galgá leat vejolaš váldit sisa badjel 23-jahkásaš olbmuid geain lea reálgelbbolašvuhta main lea relevánta fágareive, 40 skuvlačuoggá Jo2:s ja unnimus vihtta jagi relevánta vásáhus.
- Vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahppu 5–10 galgá kvalifiseret bargat vuodđoskuvlla 5.–10. ceahkis. Dát guoská maidái rávesolbmuidoahpahussii vástideaddji dásis.
- Vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahppu 5–10 galgá leat integrerejuvvon master.
- Oahppu galgá deattuhit fágalaš čiknodaga unnimus guovtti oahppofága bokte mas leat unnimus 60 oahppočuoggá.
- Galgá leat vejolaš háhkat fágalaš viidodaga go vállje eanemusat guokte eará oahppofága main leat 30 oahppočuoggá.
- Galget gávdnot govda vejolašvuodat oazžut oahpahangelbbolašvuoda vierisgielain, praktihkalaš ja estehtalaš fágain, ja skuvlla válljenfágain.
- Heivehuvvon oahpahusa galgá deattuhit oahpu áigge.
- Oahppu galgá addit gelbbolašvuoda stoahkama birra, sihke dan iešárvvu birra ja stoahkan pedagogalaš reaidun. Pedagogalaš oahppofáttáin lea erenoamáš ovddasvástáduš.
- Oahppu galgá addit gelbbolašvuoda praktihkalaš ja estehtalaš oahppanproseassain. Dát galget fátmastuvvot didaktihkalaš perspektiivvain mat addojit oahpu áigge.
- Oahppu galgá lámčit dili fállat daid oahppofágaid maid studeanttat háliidit, sihke go lea sáhka masterfágain ja eará fágain. Dasa lassin galget oahppoásahusat viehka muddui bargat dan ovdii ahte fállat fágaid main lea

Prinsihppaprográmma 2021–2024

stuorra gealbováilevašvuohta, vaikko ležžet ge unnán studeanttat geat háliidit váldit fága.

2.4 Oahpaheaddjioahppu praktihkalaš ja estehtalaš fágain 1.–13. ceahkis

- Praktihkalaš ja estehtalaš fágaid oahpaheaddjioahpu sisaváldimii 1.–13. ceahkkái gáibiduvvojit 40 skuvlačuoggá.
  - Praktihkalaš ja estehtalaš fágaid 1.–13. ceahkkái galgá leat vejolaš váldit sisa badjel 23-jahkásaš olbmuid geain lea reálgelbbolašvuohta main lea relevánta fágareive, 40 skuvlačuoggá Jo2:s ja unnimus vihtta jagi relevánta vásáhus.
- Ohcci galgá duođaštit duogášmáhtu masterfágas sisaváldingeahččalemiid bokte.
- Praktihkalaš estehtalaš fágaid oahpaheaddjioahppu 1.–13. ceahkkái galgá kvalifiseret bargat kulturskuvllas ja oahpahit 5. –13. ceahkis.
- Oahpaheaddjioahppu praktihkalaš estehtalaš fágain 5.–13. ceahkkái galgá leat integrerejuvvon oahpaheaddjioahppu masterdásis.
- Oahppu galgá addit gelbbolašvuođa stoahkama birra, sihke dan iešárvvu birra ja stoahkan pedagogalaš reaidun. Pedagogalaš oahppofáttáin lea erenoamáš ovddasvástádus.
- Galget leat unnimus 100 beaivvi praksis skuvllas, mii lea dássedit juhkkjuvvon gaskal gaskaceahki, nuoraidceahki ja joatkkaoahpahusa.
- Galget leat unnimus 40 beaivvi praksis, mii ii leat vuođđoskuvllas ja joatkkaskuvllas.

2.5 Lektoroahppu 8.–13. ceahkki

- Lektoroahppu 8–13 sisaváldimii gáibiduvvojit 40 skuvlačuoggá.
  - Reálfágaid lektoroahpus, mas gáibiduvvo erenoamáš studerengelbbolašvuohta, ii galgga gáibiduvvot eanet go R1 ja okta reálfága.
- Lektoroahppu 8–13 galgá kvalifiseret bargat 8.–13. ceahkis. Dát guoská maiddá rávesolbmuidoahpahussii vástideaddji dásis.
- Lektoroahppu 8–13 galgá leat integrerejuvvon oahpaheaddjioahppu masterdásis.
- Daid fágaid vuođu mat fálljuvvot ášahusain, galgá láchčit dili friddja válljet fágakombinašuvnnaid. Buot disipliidnafágain mat fálljuvit, galgá maiddá leat gullelaš fágadidaktihkka.
- Oahppoásahusat galget fátmastit sihke fidnofágalaš ja studerenráhkanahhti perspektiivvaid oahpus.
- Jus lektoroahpu 8–13 studeanttat áigot čállit masterbargguid disipliidnafágain, de dat galget leat profešuvdnalagaš.

Prinsihppaprográmma 2021–2024

- Galgá leat vejolaš čállit masterbarggu pedagogihkas.
- Galgá leat vejolaš válljet pedagogihka sierra oahppoprográmma, masa erenoamášpedagogihka maiddá galgá fátmmastit.
- Oahppu galgá organiserejuvvot nu, ahte oahpahuš, eksámen, bargogáibádusat ja praksis eai čuoza nubbi nubbái.
- Galget gávdnot govda vejolašvuodát oazžut oahpahangelbbolašvuoda skuvlla válljenfágain ja prográmmafágain.
- Profešuvdnafátagalget leat praksislagaš fátagal olles lektoroahpuš 8–13.
- Ovdal vuosttaš praksisáigodaga galget lektoroahpu 8.–13. ceahki studeanttat leat álgán iežaset geatnegahtton oahppofáttáid pedagogihkas

2.6. Fidnofágaoahpaheaddjioahppu

- Fidnofágaoahpaheaddjioahpu sisaváldimii galget dát gáibádusat gustot:
  - Fága-/sváinnasreive dahje eará čađahuvvon ja cevzon golmma jagi fidnooahppu joatkkaskuvlla dásis relevánta fidnosuorggis ja unnimus guokte jagi relevánta fidnopraxis maŋŋá loahpahušvuon fágaoahpu ja oppalaš studerengelbbolašvuoha dahje dohkkehuvvon reálgelbbolašvuoha.
- Fidnofágaoahpaheaddjioahppu galgá kvalifiseret oahpahit fidnofágain 8. –13. ceahkis.
- Fidnofágaoahpaheaddjioahppu galgá leat bacheloroahppu.
- Galget gávdnot govda fidnooahpaheaddjioahppofálaldagat.
- Heivehuvvon oahpahuš galgá deattuhit oahpu áigge.
- Galget gávdnot govda masterprográmmafálaldagat, sihke fidnofágain ja fidnofágadidaktihkas.
- Galgá addit vejolašvuoda čállit praktihkalaš bachelorbarggu.
- Praksisoahppu galgá sisdoallat sihke fidnopraxis ja praksis skuvllas.

2.7. Dábálašfágaid praktihkalaš-pedagogalaš oahppu (PPU-A)

- PPU-A sisaváldimii galget dát gáibádusat gustot:
  - Mastergráda mas lea unnimus okta oahpahušfága mas leat 60 oahppočuoggá.
  - Bachelorgráda doaimmaheaddji dahje hábmejeaddji dáiddafágain ruhtadankategoriijain A dahje B, mas lea unnimus 180 oahppočuoggá dáiddafágas.
  - Studeanttat geain lea bachelorgráda mii addá oahpahušfágaid skuvllas, sáhttet álgit golmma jagi masteroahppui mas PPU-A lea integrerejuvvon.
- PPU-A galgá vástidit unnimus 90 oahppočuoggá.

Prinsihppaprográmma 2021–2024

- Golmma jagi masteroahpus mas PPU-A lea integrerejuvvon, galgá addot vejolašvuohta háhkat lassi oahpahusfága mas lea 60 oahppočuoggá.
- Oahppu galget kvalifiseret bargat 8.–13. ceahkis.
- Berre ráhkaduvvot sierra praktihkalaš-pedagogalaš oahpaheaddjioahppu dahje vástideaddji oahppu, mii kvalifisere bargat 1.–7. ceahkis.
- Oahppoásahusat galget fátmastit sihke fidnofágalaš ja studerenráhkkanahkti perspektiivvaid oahpus.

2.8 Fidnofágaid praktihkalaš-pedagogalaš oahppu (PPU-Y)

- PPU-y sisaváldimii galget dát gáibádusat gustot:
  - Čađahuvvon 3 jagi relevánta profešuvdnaguovdásaš bachelorgráda ja unnimus guokte jagi fidnopráksis.
  - Fága-/sváinnasreive dahje eará čađahuvvon golmma jagi fidnooahppu joatkkaskuvlla dásis, oppalaš studerengelbbolašvuohta, 2 jagi relevánta fidnoteorehtalaš oahppu mii ii leat joatkkaskuvlla dásis ja njealji jagi fidnopráksis.
- PPU-Y galgá kvalifiseret bargat 8.–13. ceahkis.
- Praksisorganiseren galgá sihkarastit ahte studeanttain leat mánggabealat praksisvuogit oahpu áigge, mat guovdilastet sihke nuoraidceahki ja joatkkaskuvlla, dása gullet maddái oahppofitnodagat.
- Heivehuvvon oahpahusa galgá deattuhit oahpu áigge.
- Praksisoahppu galgá sisdoallat sihke fidnopráksis ja praksis skuvllas.

2.9 Pedagogihkka

- Oahppu galgá láchčit dili nu, ahte bachelorbargguin sáhttá guovdilastit mánáidgárddiid, skuvllaid dahje doarjjavuogádagaid.
- Studeanttain galgá leat vejolašvuohta beassat váldit praksisa mánáidgárddis, skuvllas dahje doarjjavuogádagas.
- Studeanttat galget oazžut dieđuid bargovejolašvuođaid birra árrat oahppomannolagas.
- Berrejit leat govda masteroahppofálaldagat, mat guovdilastet mánáidgárddiid, skuvllaid ja doarjjavuogádagaid.

2.10 Erenoamášpedagogihkka

- Oahppu galgá guovdilastit eastadit, geahpedit ja dustet hástalusaid ja váttisvuođaid mat mánáin ja nuorain leat.
- Praksis galgá juhkkajuvvot buot oahppojagiide bacheloroahpus.
- Studeanttain galgá leat vejolašvuohta beassat váldit praksisa mánáidgárddis, skuvllas dahje doarjjavuogádagas.

Prinsihppaprográmma 2021–2024

- Berrejit leat govda masteroahppofálaldagat, mat guovdilastet mánáidgárddiid, skuvllaid ja doarjjavuogádagaid.

3. Min oahpuid sisdoallu

- Oahpuin galgá leat alla fágalaš dássi. Danne galget leat čielga gáibádusat ja vuordámušat studeanttaide ja oahppoásahusaid fágabirrasiidida.
- Buot oahpaheaddjistudeanttain galgá leat buorre máhttu praksislagáš dieđateoriija ja metoda birra.
- Buot oahpaheaddjioahput galget guovdilastit fágaidrasttildeaddjivuođa mii lea heivehuvvon ahkejovkui maid várás oahput leat.
- Oahppoásahusat galget láchčit dili doaresprofešuvnnalaš ovttasbargui gaskal oahpaheaddjioahpuid ja eará relevánta aktevrraid mánáidgarde-, skuvla- ja doarjjavuogádatsuorggis.
- Studeanttaide galgá sihkkarastit relevánta doaibmagelbbolašvuođa vuosttašveahkis ovdal vuosttaš praksisáigodaga ja jotkkolaččat miehtá oahpu.
- Buot oahpaheaddjioahput galget ovddidit ođđadárogielgelbbolašvuođa.

3.1. Girjáivuohka ja fátmmasteapmi

- Norbmakritihkalaš perspektiivvat galget lahttuduvvot buot min oahpaheaddjioahpuid.
- Oahput galget láchčit dili nu, ahte studeanttat ovdánahttet kritihkalaš girjáivuođagealbbu oktan perspektiivvaiguin mat váikkuhit fátmmasteapmái, dásseidit meannudeapmái ja vealahanvuostálasti bargui.
- Min oahpaheaddjioahput galget addit studeanttaide máhtu fysalaš doaibmavádjitvuođa birra, psykalaš doaimmashehttejumi birra ja mat vejolašvuoddat gávdnojit láchčit ja heivehit dili.
- Min oahpaheaddjioahput galget addit studeanttaide máhtu iešguđet oahppanváltuid ja eará heivehandárbbuid birra.
- Min oahpaheaddjioahput galget addit studeanttaide gelbbolašvuođa mánáid ja nuoraid birra váttes eallindilálašvuodaid siste, oahpahit min máhttit álggahit dárbašlaš doaibmabijuid gustovaš lágaid mielde ja ásahit ovttasbarggu relevánta fágaásahusaiguin.
- Min oahpaheaddjioahput galget addit studeanttaide gelbbolašvuođa dustet ja láchčit dili mánáide ja nuoraide geain leat mángga- dahje minoritehtagielalaš ja kultuvrralaš duogáš.
- Min oahpaheaddjioahput galget addit studeanttaide gelbbolašvuođa dustet ja láchčit dili sohkahealle- ja seksualitehtagirjáivuhtii mánáid ja ohppiid gaskkas mánáidgárddis ja skuvllas.

Prinsihppaprográmma 2021–2024

3.2. Guoddevašvuohta

- Oahppu guoddevaš ovdáneami várás galgá leat guovddážis min oahpaheaddjioahpuin.
- Min oahpaheaddjioahpuid bokte galget studeanttat oažžut gelbbolašvuođa guoddevašvuođamihtuid birra.
- Ásahusat galget láchčit dili ja ávžžuhit studeanttaid ja bargiid válljet birasustitlaš sáhtu go vulget praksisii ja lonohallamii.
- Universitehtat ja allaskuvllat mat fáallet min oahpuid, galget rahčat dan ala ahte geahpedit dálkkádatluoitimiid oastimiid, mátkkiid ja doaimma oktavuodas, ja mihttu galgá leat dálkkádatneutralitehta.

3.3 Profešuvdnafágalaš digitála gelbbolašvuohta

- Min oahpaheaddjioahput galget sihkkarastit ahte mii háhkat profešuvdnafágalaš digitála gelbbolašvuođa mii ráhkkanahtta min doaimmahit iežamet profešuvnna digitála servodagas. Dat mearkkaša:
  - Máhttu digitála oahppanproseassaid birra.
  - Kritihkalaš geavaheaddjigelbbolašvuohta.
  - Máhttu mánáid ja nuoraid digitála ovdáneami ja čuvgehusa birra.
  - Gálggat geavahit profešuvdnaguoski digitála reaidduid.

4. Praksis

- Universitehtain ja allaskuvllain lea, ovttas skuvla- ja/dahje mánáidgárdeeaiggádiin, oktasaš ovddasvástádus oahpaheaddjioahpuid láchkaásahusnannejuvvon geatnegahtton praksisii.
- Studeanttat, oahppoásahus ja praksisbáiki galget ovttasbargat čatnat teoriija, praksisa ja bargobeavvi oktii, sihke ovdal juohke praksisáigodaga, dan áigge ja dan maŋŋá.
- Oahppoásahusat galget, ovttas skuvla- ja mánáidgárdeeaiggádiin, láchčit dili jotkkolaččat ja ollislaččat árvoštallat praksisa, praksisoahpaheaddji ja praksisbagadalli.
- Earret dalle go váldet badjelasas skuvlla, de ii galgga praksisáigodagas sáhttit gáibidit ahte studeanttat oahpahit eará fágain go dain main leat háhkamin oahpahangelbbolašvuođa. Studeanttaide geat lohket mánáidgárde- dahje skuvlaoahpaheaddjin, galgá sihkkarastit praksis mii lea čadnon iešguđet ahkecehkiide ja -joavkkuide gos galget bargat.
- Unnimus logi praksisbeavvi oahpaheaddjioahpus galget guovdilastit sirdimiid mat leat áigeguovdilát ohppui.
- Earret dalle go lea lonohallanpraksis, de buot praksis mánáidgárddis dahje skuvllas galgá dáhpáhuvat bargoguoibmemánáidgárddis dahje -skuvllas.

Prinsihppaprográmma 2021–2024

- Ásahusat galget fállat studeanttaide praksisa oahppo- dahje orrunbáikki lahka, earret dalle go praksis lea olgoriikkas ja guovllupraksisis.
- Galgá leat vejolaš váldit osiid praksisis olgoriikkas.
- Praksisplánaid ja árvvoštallaneavttuid galget universitehta dahje allaskuvla, logaldallit, studeanttat ja praksisoahpaheaddjit ovttas ráhkadit.
- Oahppoásahusaid logaldallit galget juohke praksisáigodagas galledit praksisbáikki áicama dihtii ja bagadallat juohke studeantta.
- Praksisjoavkku sturrodat ii galgga hehttet studeanttaid oahppanjoksosa.
- Studeanttaid praksis berre oahpaheaddjioahpu áigge leat juhkkjuvvon olles skuvla- dahje mánáidgárdejahkáii, vai ožžot vásáhusaid representatiiva ja relevánta doaimmain, jagi álggus ja plánemis gitta árvvoštallamii ja jagi lohppii.
- Oahpaheaddjioahpu áigge ii galgga praksisa válldoassi leat áican.

4.1. Vuoigatvuođat praksisis

- Studeanttat eai galgga ekonomalaččat noađuhuvvot mátkkiid ja eará doaimmaid oktavuodas mat gusket praksisii.
- Jus lea dárbu gaskaboddasaš orrunsadjái praksisa áigge, de oahppobáiki galgá ordnet dan bargoguoibmešiehtadusaid bokte láigoheddjiiguin.
- Studeanttaid galgá čielga árvvoštallaneavttuid bokte bagadallat ja árvvoštallat ovdal praksisa, dan áigge ja dan maŋŋá.
- Studeanttain lea vuoigatvuohta árvvoštallat praksisbagadalli, praksisoahpaheaddji ja praksisbáikki čálalaččat. Galgá leat vejolaš árvvoštallat anonymalaččat.
- Studeanttain lea vuoigatvuohta ohat praksisa eará sajiin go ásahusa praksissajiin.
- Jus studeanttat ieža válljejit ohat praksisa eará sajiin go ásahusa praksissajiin, de oahppoásahus sáhtta gáibidit studeanttaid máksit goluid orrumii ja johtimii praksissadjái ja ruoktot, earret studeanttain geain leat erenoamáš dárbbut heivehit praksisa, olgoriikapraksisa, ja neahttavuođot ja čoagganeapmevuođot oahpaheaddjioahput.
- Jávkama oktavuodas studeanttas lea vuoigatvuohta bargat sisa 10 proseantta praksisis.
- Studeanttat eai galgga geavahuvvot sadjásažžan dahje assisteantan praksissajis praksisa áigge.
- Studeanttain galgá leat vuoigatvuohta meannuduvvot bargoustibin, dát mearkkaša ahte studeanttat galget meannuduvvot ovttárvosažžan ja olmmošlašat praksissajis.

Prinsihppaprográmma 2021–2024

4.2. Praksisa viidodat

- Praksis oahpaheaddjioahpuin galgá bistit unnimus 140 beaivvi.
- Ovttaskas praksisáigodagat galget leat dan mađe guhkit ahte sihkkarastet studeanttaid beassat čađahit bargguid mat gusket bargobeavái.
- Viđa jagi oahpaheaddjioahpuin galgá leat praksis njeallje álgogagiin oahpus ja golmma jagi oahpaheaddjioahpuin galgá leat praksis buot golmma jagis.
- Ii berre leat praksis iežas bargosajis, earret dalle jus eai leat eará molssaeavttut.

5. Sisaváldin ja rekruteren

- Rekruteremis oahpaheaddjifidnui galgá leat sáhka dáin:
  - Nationála rekruterenstrategiija ja sisaváldingáibádusat.
  - Dárkilit čuovvolit studeanttaid oahpu áigge, vai sihkkarastá ahte nu olusat go vejolaš čađahivčče.
  - Buorre sirdin fidnui, mii earret eará sihkkarastá bagadallama buot aittoohppan ja aittovirgáduvnon bargiide.
  - Buorit bálkka- ja bargoeavttut, mat sihkkarastet ahte oahpaheaddjit bissot mánáidgárddis, skuvllas dahje doarjjavuogádagas.
- Stipeandaortnegiid sáhhtá geavahit movttiidahttit eambbosiid ohcat oahpaheaddjiohppui.
- Galgá álggahuvvot ulbmillaš rekruteren mas oahpaheaddjioahpus lea muttágis dássehisvuolta sohkabeliid gaskka.
- Sohka-bealčuoggáid sáhhtá geavahit go váldá sisa studeanttaid oahpaheaddjioahpuide jus lea kritihkalaš dássehisvuolta sohkabeliid gaskka, dát guoská vuosttažettiin almmáiolbmuid ja ii-binára sohkabeliide, vai skuvllii ja mánáidgárdái šaddá girjávuohta.
- Fidnus masa mii leat lohkašin, galget leat bálkkaeavttut man vuodđun leat oahppográda, mii geasuha bargiid.
- Gelbbolašvuodagáibádusat virgádit olbmuid mánáidgárdái ja skuvllii galget oktiivástidit gelbbolašvuhtii maid min oahput addet.
- Fidnus masa mii leat lohkašin, galget leat bálkkaeavttut mat dahket vejolažžan doaimmahit fidnu buori láchkai.
- Oahppoásahusat galget láchit dili nu, ahte studeanttat geat leat guodđán dábálaš oahppoprográduvna dahje eai leat čađahan oahpaheaddjioahpuide boarrásat rámmaplánaid mielde, besset váldit daid fágaid mat váilot sis vai besset čađahit iežaset oahpaheaddjioahpuide.
- Politijaduodáštus galgá gáibiduvvot go váldá sisa studeanttaid min oahpuide, ja dat galgá ođasmahttot juohke goalmát jagi.

Prinsihppaprográmma 2021–2024

6. Min logaldallit

- Allaskuvlla ja universitehtaid logaldalliin galgá oppalaččat leat relevánta mastergráda dahje alit oahppu ja allaskuvla- dahje universitehtapedagogihkka.
- Galget gávdnot oahppofáldagat ja karrieravejolašvuođat mat kvalifiserejit šaddat logaldallin.
- Profešuvdnaguovdásaš fágaid logaldalliin galget gullat seamma profešuvdnii go das mas logaldallet studeanttaide, ja sis galgá leat unnimus golmma jagi relevánta bargovásáhus.
- Min logaldalliid gáibádus dutkat ii galgga čuohcat logaldallamiidda ja eará studeantaguoskevaš bargguide.
- Logaldalliin galgá leat profešuvdnafágalaš digitála gelbbolašvuohta.
- Pedagogalaš meritteren galgá leat vejolaš.
- Logaldallit galget ođasmahttit máhtu suorggis hospiteredettiin mánáidgárddis dahje skuvllas unnimusat juohke goalmát jagi.
- Galgá láchit dili nu, ahte logaldalli sáhtta bargat logaldallin ja seammás bargat dutkankarriera ovdii.
- Galgá bargat dan ovdii ahte eanet logaldallit sáhttet kombineret logaldallanvirggi mánáidgárde- dahje skuvlabargguin.
- Galgá vuoruhit geavahit almmolaš suorggi-PhD ja ealáhus-PhD mánáidgárddi ja skuvlla várás.
- Praksisoahpaheddjiin galgá leat unnimusat golmma jagi bargovásáhus profešuvdnasuorggis, ja sus galget leat 30 oahppočuoggá formálalaš bagadallangelbbolašvuođas.
- Praksisoahpaheddjiid galget rektor dahje jodiheaddji ja oahppoásahus ovttas válljet.
- Praksisoahpaheddjiin galgá leat vejolašvuohta beassat hospiteret oahppoásahusain.
- Oahpaheaddjistudeanttaid praksisoahpaheaddjit ja bagadallit galget čađahit heivvolašvuođaárvoštallama, mas árvoštallojit leat go gelbbolaččat meannudit ja bagadallat studeanttaid ovttárvosaččat lotnolas olmmošlaš láchai.

7. Min vuoigatvuođat studeantan

- Oahpporuhtadeapmi galgá dahkat vejolažžan leat ollesáiggestudeantan, ja galgá leat vejolašvuohta differensieret erenoamáš dárbbu mielde.
- Oahppoásahusat galget fuolahit universála hábmema nu, ahte buot studeanttat leat fátmastuvvon, ja ahte funkšuvdnavašuvnnat eai olgguš geange.
- Geatnegahtton čoagganemiin galgá leat vejolaš oažžut gustovaš jávkama.

Prinsihppaprográmma 2021–2024

- Gustovaš jávkamis galget studeanttat beassat deavdit erenoamáš gáibádusaid beassat čadahit eksámena.
- Studeanttain lea vuoigatvuohta árvoštallat oahpu buot beliid.
- Studeanttain lea váidinvuoigatvuohta formálalaš boasttuvuođaid oktavuođas ja árvoštallama oktavuođas.
- Studeanttain galgá leat vuoigatvuohta oažžut vuođuštusa buot eksámeniin ja bargogáibádusain.
- Buot studeanttain galgá leat vuoigatvuohta beassat čadahit iežaset oahpu dan oahppobáikkis gosa sii besse sisa.

8. Profešuvdnaovdáneapmi ja sirdin oahpus profešuvdnii

- Studeanttat galget oažžut dárbbalaš gelbbolašvuođa bargoaddivuoigatvuođaid birra ja vuoigatvuođaid birra bargoohcanproseassain.
- Báلكká galgá sáhttit geavahit rekruterendoaimbidjun odđa virgádemiid oktavuođas.
- Oahpaheaddjit adnojuvvojit aittoohppan njeallje jagi manjá čadahuvvon oahpu.
- Aittoohppan oahpaheddjiin mánáidgárddiin ja skuvllain galgá leat unnimusat 20 proseantta geahpeduvvon lohkeatnegasvuohta dahje eanet plánenáigi.
- Bargoadis galgá leat erenoamáš ovddasvástádus fuolahit ja láchit dili buori ja oadjebas sirdima oahpus fidnui earret eará dáid bokte:
  - Einnostahttit bargoplánat aittoohppan oahpaheaddjái.
  - Ahte aittoohppan oahpaheaddji oažžu vejolašvuođa oahpahit dan dásis ja dain fágain masa lea kvalifiserejuvvon.
  - Ahte aittoohppan oahpaheaddji oažžu lagaš ovttasbargovejolašvuođa iežas mielbargiiguin ja jođiheddjiiguin.
  - Ahte aittoohppan oažžu dan bagadallama masa sus lea vuoigatvuohta.
- Vai sáhtá lohkat iežas oahpaheaddjin, de galgá olbmossat leat formálalaš oahpaheaddjioahppu.
- Profešuvnna buot oasit galget searvat dutkan- ja ovdánahttinprošeavttaide, ja odđa máhttu galgá geavahuvvot praksissuorggis.

8.1. Bagadus aittoohppan oahpaheddjiide

- Buot aittoohppan oahpaheddjiin mánáidgárddiin ja skuvllain galgá leat vuoigatvuohta ja geatnegasvuohta systemáhtalaš bagadallamii, mii galgá šaddat vuođđun fidnodoaimmaheapmái ja profeššunealla ovdáneapmái.

Prinsihppaprográmma 2021–2024

- Bagadallanortnet aittoeahppan ja aittovirgáduvvon oahpaheddjiide mánáidgárddiin ja skuvllain galgá leat lánkaásahusannejuvvon ja tariffannejuvvon ortnet ollásit ruhtademiin.
- Nationála prinsihpaid ja geatnegasvuodaid bagadallat aittoeahppan oahpaheddjiid mánáidgárddiin ja skuvllain galgá viidáseappot ovdánahttit aittoeahppan oahpaheaddjái buoremussan.
- Nationála láidesteamit galget sihkkarastit unnimus tiibmameari mii lea várrejuvvon bagadallamii.
- Bagadallis galgá leat formálalaš bagadallangelbbolašvuolta mas leat unnimus 30 oahppočuoggá, fágalaš gelbbolašvuolta ja unnimusat golmma jagi vásáhus oahpaheaddjin.
- Bagadallis galgá leat várrejuvvon áigi ja bálkáhuvvot go bagadallá aittoeahppan oahpaheddjiid.
- Galgá várrejuvvot áigi bagadallat aittoeahppan oahpaheaddji, ja oasi dán áiggis sáhtta viežžat geahpeduvvon lohkegeatnegasvuodas dahje eanet plánenáiggis.
- Bagadallan galgá dáhpáhuvvat jámma, unnimusat guktii mánus.
- Aittoeahppan oahpaheaddjis galgá leat sihke individuála bagadallan ja joavkobagadallan.
- Bagadallis ii galgga leat ovddasvástádus árvvoštallat aittoeahppan oahpaheaddji.
- Bagadallama tematihkka galgá mearriduvvot aittoeahppan oahpaheaddji dárbbuid vuodul, ja aittoeahppan oahpaheaddji galgá leat mielde fáttáid válljemis.